

אם כן מאי איריא קרן שמאל, כלומר: אם להשמיענו בא רב שמשכחת לה שתי שמירות בשור אחד, אם כן לא הוצרך להרחיק נגיחותיו מימין לשמאל, שהרי אפילו בימין נמי, אית ביה צד תמות ואית ביה צד מועדות, שצד תמות במקומה עומדת כמבואר לעיל, ובימין גופיה משכחת שתי שמירות בשור אחד!?

אמרי, תירצו בני הישיבה:

לעולם כרבי יהודה אמר רב את דינו, ומיהו לא סבירא ליה לרב הא דרב אדא בר אבהו שצד תמות במקומה עומדת —

והבי קאמר, כלומר: ודין זה עצמו בא להשמיענו רב: כי האי גוונא דימין ושמאל בלבד הוא דמשכחת ביה בשור אחד צד תמות ומועדות, השונים בדיני שמירתם —

אבל מועד לגמרי, לא משכחת ביה באותו א-מ שור עצמו צד תמות כלל שצד תמות אינה עומדת במקומה.

שנינו במשנה: רבי אליעזר אומר: אין לו שמירה אלא סכין:

אמר רבה: מאי טעמא דרבי אליעזר?

כלומר: באופן זה אתה מוצא בשור אחד תמות ומועדות.

אמרי, תמהו בני הישיבה: והרי פשיטא, שלא לענין תשלומין השמיענו רב שאינו מועד, וללמדנו שאם נגח בקרן שמאל שלא הועד עליה אינו חייב בתשלומין, כי דבר פשוט הוא, (20) אלא לענין שמירה הוא שהשמיענו רב שאינו מועד לקרן שמאל, ללמדנו, שהשמירה הפוטרת אותו על מועדותו שבקרן ימין, אינה השמירה הפוטרת אותו בקרן שמאל מחצי נזק שלא הועד עליה —

ואם כן תיקשי: אליבא דמאן אמרה רב!?

אי אליבא דרבי מאיר, הרי אי אפשר לומר כן, כי:

האמר רבי מאיר: אחד תם ואחד מועד שמירה מעולה בעי, כלומר: דין שמירה אחד לתם ולמועד, ואין נפקא מינה בשמירה בין ימין לשמאל.

ואי אליבא דרבי יהודה המחלק בין תם למועד, שהמועד די לו בשמירה פחותה מזו של תם, והיינו דאמר רב, שבשור אחד יש שתי שמירות, שלנגיחות של ימין שמירתו פחותה, ולנגיחות של שמאל שמירתו מעולה; אף זה אי אפשר, כי:

שמירה אשמועינן, [וראה עוד ברש"י על הגירסא בגמרא].

וכתב הראב"ד [הובא ב"שיטה מקובצת"] על דברי ה"צרפתי", ש"אין הדבר פשוט כאשר אמר, ואם איתא דהכי הוא, איבעי ליה למיתנייה במתניתין, דהא עדיפא ממועד ממין לשאינו מינו, מאדם לבהמה, והמבין יבין".

20. א. כתב רש"י: "הא ודאי לענין תשלומין לא איצטריך ליה לרב לאשמועינן, דלימין נזק שלם, ולשמאל שלא הועד לה משלם חצי נזק, דהא כי האי גוונא טובא תנן [שהרי שנינו רבות כאלה], דאפילו מועד לאדם [שיש לו מזל] אינו מועד לבהמה, וכל שכן מועד לקרן ימין שהוא צד חזק שבו, אינו מועד לשמאל; אלא ודאי רב לענין